

Nagyváradai Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 6. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
89. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDÜS HIRLAPIRODA
Bul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Csődtörtők, 1928. április 19.

Háromszáz repülőgép tiszteleg a levegőben a Bremen előtt

A Bremen elindult Quebec felé — A francia sajtó egy része lebecsüli a német teljesítményt

— Az Estilap eredeti távirata —

Quebeci jelentés közli, hogy olyan hírek kerültek forgalomba, amely szerint már a Bremen utban van Quebec felé

és a kanadai városból tovább repül Newyorkba,

miután a gép hibáit a Greenly Islandon leszálló testvér repülőgépnek sikerült helyreállítani.

Newyorkban óriási előkészületeket tettek a hős német pilóták fogadására,

háromszáz repülőgép megy elébe a Bremennek, hogy üdvözzölje és tisztelegjen előtte a levegőben; ugyanabban az órában egy láncba kapcsolják a világ összes rádióállomásait.

Newyorkban két ezer terítékes lakoma várja Koehl kapitányt, báró Huenefeldet és az ir Fitz Maurice-t. Newyork lakossága türelmetlenül várja a Bremen, ünnepel a sajtó és a hivatalos Amerika is. Érdekes, hogy a franciák a német teljesítménnyel szemben bizonyos passzivitást tanúsítanak. A párisi lapok gyéren és röviden számolnak be a Bremen körül történetekről. Ezzel szemben Costes és Lebrix francia pilóták teljesítményét, akik Tokiótól Párisig repültek hat nap alatt, rendkívül feldicsérik. A Populaire például ezt írja: „A német pilóták bátorságát kellőképpen hangsúlyozni nem lehet. Most, hogy

Costes és Lebrix dicsősége elhomályosít minden más aviatikai teljesítményt

sem szabad megfedkezni ró-

luk, megragadjuk a német pilótáknak a kijáró tiszteletet.

A Petit Journal odáig megy, hogy Koehl kapitányt azzal vádolja meg, hogy mint fogságba került német hadipilóta fontos hadi titkokat árult el.

Koehl kapitány, írja a Petit Journal, tudtán kívül fontos szerepet játszott 1918 júliusában, amikor a francia fogságban együvé zárták a francia felderítő szolgálatnak egy német repülőnek öltöztetett ügy-

nökével. Ennek az ál-német pilótának Koehl a Petit Journal szerint elárulta a német előkészületeket a compiegnei támadásról. A kém jelentést tett a francia vezérkarnak és így történt a német támadás visszatartása.

Ezzel szemben a baloldali Volonté, Caillaux lapja ír úgy, hogy

hiába az az állítás, hogy a Bremen sem érte el célját, mert megdönthetetlen tény, hogy elsőnek repülte át az oceánt keletről-nyugatra.

Tudósítás folytatása a 7 oldalon

Mit kell tudnia minden nagyváradai lakónak május elsejére

(Részletes tudósítás a hetedik oldalon)

Kell-e a fascizmus Magyarországon?

Bethlen magyar miniszterelnök nagy beszéde. — Gömbös szerint a fascizmus elvei Magyarországon nem alkalmazhatók.

— Budapesti tud. távirata —

Budapestről jelentik:

A magyar képviselőház költségvetési vitáján nagy feltűnést keltett Gömbös Gyula felszólalása a fascizmusról. — Gömbös kijelentette, hogy az olasz fascizmus — az ő nézete szerint — nagyszerű és szimpatikus. Mindazonáltal

Magyarországra nem alkalmazható.

Valószínű, hogy ez az olaszoktól különböző néprajzi, gazdasági, politikai és lélektani okokból ered, mert

Magyarországra nézve a fascizmus egyes vonatkozásaiban még ártalmas is lehet.

Bethlen István miniszter-

elnök válaszolt a költségvetési vita során elhangzott összes felszólalásokra.

Nagy feltűnést keltett a magyar miniszterelnöknek az a kijelentése, hogy most már konkrét módon is megjelölheti a híres debreceni beszédében tett belpolitikai kijelentései megvalósításának időpontját. A magyar kormány az a szándéka, hogy az őszi ülés szak elején benyújtja a megígért törvényjavaslatokat, első sorban

a sajtó-novellát, amely helyredlítja a háboru előtti állapotokat.

Az új törvény szerint a kormánynak nem lesz joga lapokat önállóan betiltani vagy engedélyezni, csak az a joga marad meg, hogy bizonyos kaucióktól tegye függővé lapok megindítását. Rendezni fogja a kormány a gyülekezési és szervezkedési szabadságot is.

Beszélt azután a magyar miniszterelnök a kisebbségi oktatás fejlesztéséről és a földreform befejezéséről.

Helyesli több képviselőnek azt a kijelentését, hogy olyan kisebbségi politikát kell követni, amelyet Magyarország a

szomszédaitól is elvár. A magyar kormány kisebbségi politikája teljesen megfelel az aláírt szerződéseknek és a tradícióknak. Megállapítja, hogy Bleyer Jakabnak, (aki a magyar parlamentben a német kisebbség képviselője), hűséges magyar voltát senkisé megvonhatja kétségbe. A magyarországi németiség hazafiságát háboruban és forradalmakban egyformán megmutatta. Ismertette végül a német iskolák helyzetét. — Magyarországon 1927-ben 48 német nyelvű, 63 magyar-német nyelvű iskola volt; ezeken kívül még 308 iskolában tanították a német nyelvet. Már 1928-ban 98 magyar-német nyelvű és 280 magyarnyelvű iskola van.

A magyar kormánynak álláspontra az, hogy az egyik oldalon nem engedí befolyásolni a lakosságot a magyar oktatás rovására, másrésztől szabad kezét nyújt a német lakosságnak, hogy szabadon válassza meg: milyen nyelven akar tanulni.

A képviselők hosszantartó tapssal és éljenzéssel fogadták a beszédet.

Duca csak pihenni ment Firenzébe...

— Az Estilap eredeti távirata —

Firenzéből jelentik: Duca román külügyminiszter ideérkezett. Az újságírók előtt, akik intervjúért mentek hozzá, kifejezte csodálkozását azon, hogy a párisi lapok az ő olaszországi útjában politikát látnak. Kijelentette Duca, hogy csakis azért jött Firenzébe, mert a görögkeleti húsvéti szünet alatt pihenni akar.

Néhai IV. Károly szárnysegédének feljegyzéseiből

Megjelentek Schonta fregattkapitány memoárjai

(A Nagyvárad Estilap bécsi szerkesztőségétől.) Szinte teljesen észrevétlenül, a sajtó részéről is teljesen figyelmen kívül hagyva a napokban érdekes füzet jelent meg a bécsi könyvpiacra. A röpiratot Schonta Imre Zénó, volt fregattkapitány, néhai IV. Károly egykori szárnysegéde, aki urát svájci száműzetésébe is követte, írta. Schonta számos érdekes apróságot mond el az egykori monarchia utolsó uralkodójáról. Ezek közül a következőkben közlünk néhányat.

Olykor valamilyen rövid dalt dudolgatott halkan a császár. — írja a volt szárnysegéd. — Nem volt vajmi nagyon muzikális az én jó császári uram, azonban szerette a kicsiny bécsi dalokat. . . . Egy ízben újból halkan dudolgatott és én elmosolyodtam, mivel örvendtem jó kedvének. Ő azonban azt hitte, hogy éneklésén mulatok és megkérdezte:

— Talán nem helyes?

— Ezt igazán nem tudom, Felség, — feleltem. — Mindenesetre csodálom Felségedet, mivel én még ilyen jól sem tudnám.

— A császár jókedvűen elnevette magát és így szólt:

— Önnek is rossz fülei vannak?

„A fiatal császár, — (írja Schonta) — meglehetősen egyedül állott az államhadjó kormányhídján és az utazás egyre viharosabb lett. . . . A fiatal admirális minden igyekezeté ellenére sem tudta megmenteni a hajót. Talán ez már nem is volt lehetséges, ha becsületes akart maradni. Sokszor szemére vetették, hogy nem volt Napóleon. Nem, valóban nem volt az, azonban, ha Napóleon ezekben az időkben

élt volna, úgy azt hiszem, bankár és nem császár lett volna. Ha történetesen mégis császár lett volna, úgy egy pillanatig sem habozott volna, hogy szövetségesét elárulja, saját koronájának megmentése érdekében.”

Kitünő memóriája volt. Gyakran zavarba hozott evvel. Kivülről tudta az összes vasuti állomásokat Prágától Triesztig. Megfigyelőképessége is pompás volt. Minden változást azonnal észrevett.

— Ma új nyakkendője van, kedves Schonta!

vagy:

— Látta, a püspököknek ma új szemüvege volt!

Gyakran előfordult, hogy a császár valamilyen utazásáról, vagy kirándulásról hazatérve, azonnal hivatott és „Ezt magának hoztam!” felkiáltással valamilyen babát, vagy a száját és farkát csóváló krokodilust és hasonlókat nyújtott át nekem. Eltettem ezeket és jobban örvendek neki, mint összes rendjeleimnek.

Hasonlóképpen egységekre kellene a hajózási személy és az utasok utlevél-vizsgálatát, amely jelenleg szintén bonyodalmas és sok időt igénybe azáltal, hogy min egyik parti állam külön-külön eiti meg az ellenőrzést.

5. TARIFÁLIS KÉRDÉSEK
A Duna partján fekvő kikötő városok számára (Bécs, Párizs, Budapest, Belgrád stb.) mérsékelt vasuti tarifákat kellene érvénybe léptetni, amelyek csak a tengeri kikötő város részére. A teherforgalom a Duna csak abban az esetben megerősíthető, ha a vasutak a kötőköz mérsékelt díjszabásában szállítják a rakományokat.

6. FORGALMI KÖVETELÉSEK.
Az Aldunán forgalom bonyolítása mindig nagy akadályokba ütközik. A szülő országban egész évben alkalmasan a hajózásra. Ezért a parancsok mindent meg kellene tenniük a román és bolgár Duna-szakaszok rendbehozására és karbantartására.

Hantos Elemér memoranduma a kabotázs- és lobogókérdésekre is kiterjed és így az összes dunai problémákat felfeleli. A közép-európai gazdasági kongresszus Hantos javaslatára valószínűleg eljuttatja majd nemzetközi kereskedelmi kamarához és a Népszövetséghez, azzal a kéréssel, hogy a két testület a javaslatot tegye magáévá és ezzel segítse elő a jelenlegi áldatlan állapotok megszüntetését.

Május 3-án nyílik meg Bécsben a negyedik közép-európai gazdasági kongresszus

A DUNA PROBLÉMÁJÁNAK RENDEZÉSE — HANTOS ELEMÉR NAGYSZABÁSU TERVEZETE

(A Nagyvárad Estilap bécsi szerkesztőségétől.) Május 3-án ül össze negyedszer a közép-európai gazdasági kongresszus, amely egyesíti magában az összes utódállamok nemzetgazdaságait. A küszöbön álló tanácskozások tárgya a dunai forgalom problémája. A kongresszus felkérésére Hantos Elemér dr. volt magyar államtitkár részletes tervezetet dolgozott ki. Hantos memoranduma fogja képezni a tanácskozások bázisát. A következőkben a Nagyvárad Estilap bécsi szerkesztőségének módjában van ismertetnie Hantos javaslatait, amelyek felölelik a dunai probléma összes részleteit.

1. A HAJÓZÁS SZABADSÁGA.
A hajózás szabadsága a Dunán immár több, mint egy évszázad óta nemzetközi alapelve. A párizsi békekongresszus ezt a helyzetet még jobban kiakarta fejleszteni és a Dunát nemzetközivé nyilvánította. Elfeledkezett azonban az internacionalizálás fogalmának meghatározásáról, miért is újabb

konferencián kellene ezt pontosan meghatározni.

2. AZ INTERNACIONALIZÁLÁS SZERVEI.
A békeszerződések a Dunát Ulmól egészen a Fekete tengerig internacionalizálták, szemben a háború előtti helyzettel, amikor csupán Brailától lefelé volt nemzetközi jellege a Dunának. Éppen ezért feleslegessé vált két különböző bizottságnak fenntartása, a régi Európai Dunabizottságot, amely Brailától lefelé intézkedik, be kellene olvasztani az új Nemzetközi Dunabizottságba.

3. VAMÜGYI NEHÉZSÉGEK
A Dunagőzhajózási Társaság kimutatása szerint a különböző vámformálások 109 gőzös és 777 uszálynapot vesznek igénybe egy esztendőben. A rakományokat ugyanis 7 helyen vizsgálják felül. Ennek következtében a vámvizsgálatot egységesíteni és a tranzit-rakományokat plombákkal ellátva egyáltalán mentesíteni kellene a vizsgálatról.

4. UTLEVÉL-NEHÉZSÉGEK.

Ne adjon
tízezeket
lexikonért!

A legmodernebb, legjobban
megszerkesztett

Tolnai
Világlexikon

16 kötete 2500 lei.

Albumalaku diszkötésben rengeteg képpel, több mint 5000 oldalon

Tolnai
Világtörténelme

20 kötet albumalaku diszkötésben

Ara 3000 lei

Előjegyzéseket elfogad
Hegedüs Hirlapiroda

Átvethető kötetenként is

Vizkurák
Szénsavfürdők
Villanygyógymódok
megkezdődtek
Dr Rácz
Sanatoriumban
Oradea, Károly főherceg-u. 7.

Mozgószínházak műsora

Apollo-Filmszínház

Ma, szerdán először 5, 7 és 9 órákor

A kis
hóboros

Collen Moore legbájosabb filmje
7 felvonásban

Egy árva leány magasba ívelő
karrierje a legmulatságosabb
helyzetek közt

Előtte egy kitűnő 2 felvonásos
amerikai burleszk megy.

Jön: Jön:
Charleston király
Laura la Plante

Filmpalace
Sas-palota

Ma 5, 7 és 9 órákor

Tolsztoj Leó regénye

Feltámadás

10 felvonásban

A főszerepben:
Rod la Roque és Dolores del Río

Jön: Savoir vígjátéka

Nagyhercegnő
és a pincér

A főszerepben: Adolphe Menjou
és Florenc Vidor

Heyman-Szinkör

Ma 5, 7 és 9 órákor

Mussolini védnöksége alatt
készült monumentális filmremek

Beatrice
Cenci

A vérpad szentje

A főszerepben:
MARIA JAKOBINI

Csütörtök, péntek:
Sláger-repriz sorozat 1. szám
Florenzi hegedűs

Elisabeth Bergner és Conrad Veidt
Mérsékelt helyárakkal!

Megérkeztek

a valódi angol
Trench Coats és
átmeneti kabátok

MENDEL

ruhaáruházhoz

Bul. Regale Ferdinand 3.

Bocsánatot kérek

LEULÓK AZ IRÓASZTALOM MELLÉ és mondatokat írok egy fehér papirosra. Vagy pedig az írógép elé állok és diktálok. Ezekből a betűkből, ezekből a szavakból, a mondatokból, a gondolatokból nyomtatott sorokat készítenek. Talán ezren és ezren olvassák, mert hiszen újság és mert érdekli az embereket. De ki gondolta volna, hogy ártatlan szavaknak olyan tekintélyük van, mint a régi gyilkosabb szerszámoknak, a legveszedelmesebb bombáknak? Mert ime, az új büntető törvénykönyv egy-egy cikkért olyan büntetést szab ki, mint a legsötétebb és legsúlyosabb bűncselekményekért, tömeggyilkosságokért, és emberpusztításért. A sajtónak ez a megbecsülése csak a legutóbbi idők vívmánya. Mert, hogy ennyire respektálják a nyomtatott betűt, az csak arra vall, hogy veszedelmesebbnek tartják minden írtó szerszámmal. Még pedig igen előkelő és igen kompetens helyen nyilatkozott meg ez a vélemény. Stelian Popescu igazságügyminiszter öntötte ezt kerek paragrafusokba, pedig kétségtelenül ő ért hozzá a legjobban. Jogászból, aki tisztában van a társadalom érték itéletével és nem először foglalkozik büntetőjogi problémákkal. De újságíró is, aki karrierjét a legelterjedtebb román lap nyilvánosságának köszönheti. Mi az oka tehát annak, hogy a sajtó útján elkövetett deliktumokat ennyire respektálja? Kétségtelen, hogy ez reflexe csupán annak az áramlatnak, amely Európa nagyrészt már hatalmába kerítette. Elnyomja a szabad véleményt: megfélemlíteni mindazokat, — akik könnyelműen és felelősség nélkül az ellenzék hálátlan szerepére vállalkoznak. Ugy lát-szik, nálunk érte el ez az áramlat a tetőpontját. Mert a román büntető kodex-tervezet egész büntetési skáláját akarják alkalmazni az újságíró ellen, aki az újságírás nehéz és lázas munkájában, amikor országos és világpolitikai jelentőségű kérdésekről pillanatok alatt kénytelen véleményt alkotni, bizony, sokszor talán nem is rossz akaratból, talán legjobb szándékkal túllépi a megengedet

dett korlátokat. Ha ebből a tervezetből törvény lesz, akkor majd nagyobb felelősséggel jár az újságírás, mint a kormányzás. Mert, ha egy miniszter megbukik, semmi következménye nincs, de, ha egy újságíró arról ír, hogy mondjon le a kormány, ezért sok esztendei raboskodás jár. Nem tudom, de úgy sejtem, hogy Stelian Popescu ezzel a törvénytervezettel szakított eddigi életpályájával. Sohasem akar többé ellenzékbe kerülni és sohasem akar többé újságot írni.

BIHARMEGYE ÉS NAGYVÁRAD MÁR MEGINT Vezet. Ne tessék hinni: nem a kulturában, nem a fejlődésben és nem a civilizációban. Hanem

a csődök statisztikájában. Most jelent meg egy kimutatás Erdély szomorú képéről: két esztendő szörnyű gazdasági válságairól. A Dimineata közölte a statisztikai hivatalnak ezt az összeállítást amelyből kitűnik, hogy egyedül a nagyváradai törvényszék 1925-ben és 1926-ban nem kevesebb, mint százkilenc csődöt rendelt el évenként. — Több, mint kétszer annyit, mint a temesvári törvényszék és leszámítva Temesvárt, egymagában többet, mint az ország összes többi bíróságai. Ehhez a számadathoz még hozzájárulnak a fekete 1927-es esztendő numerusai. Három esztendő alatt 350 csőd volt Bihar megyében. Pedig nagyon jól tudjuk, hogy ez még nem is jellemzi egészen a helyzetet. Fi-

zetésképtelenségeknek csak egy igen kis százaléka jelenti a csődöt, a legnagyobb krízisek ellaposodnak és lassu sorvasztó halállal fejeződnek be. Nem is szükséges kommentárt fűzni ehhez a statisztikához. Bihar megye vezet, Nagyvárad vezet. Elöl megy a csődök, a fizetésképtelenségek sötét országútján és messze maga mögött hagyja Erdély többi városait és vármegyéit is, amelyek bizony szintén reménytelenül bandukolnak ezen a szörnyű uton. Hova vezet ez az út? Ki tudná azt megmondani? Mi csak megyünk előre, behunyt szemekkel, roskadozó léptekkel, de egyre gyorsabban és ellenállhatatlan erővel, mint a lava, amely megindult a hegytetőről.

Botrányos módon terjeszti a ragályt a nagyváradai köztisztasági üzem

Már régen itt lett volna az ideje, hogy a városi tisztviselő hivatal a legteljesebb eréllyel fellépjen Nagyvárad lakosságának érdekében a városi köztisztasági üzem ellen. Azaz az üzemnek ama része ellen, amely a pócegödrök tisztítását intézi. Sok nagyvárosban létezik ez az üzem anélkül, hogy a lakosság egészségére olyannyira veszéllyel járna, mint éppen Nagyváradon.

A köztisztasági üzem évenként

jelentékeny tantiemekeket fizet ki, de arra nincs pénze, hogy közepkori állapotban lévő kocsijait felcserélje olyan modern felszerelésre, amely Nagyváradot megilletné.

A régi felszerelés azonkívül, hogy nem rendelkezik a higie-

nia legelemibb követelményeivel, állandóan rossz állapotban is van. Valósággal lázadnak azok az utcák,

ahol ez a kisértetjárás kora estétől kezdve a hajnali órákig elvonul.

Hajmeresztő lebecsülése egy néhány utca lakóinak az is, hogy állandóan egy utvonalat szerencsétlennek a hordókocsik, amelyeknek penetráns bűze már csak az elvonulás folytán is napról-napra ott terjeng és megfertőzi ezeknek az utcáknak a levegőjét. De ezek a kocsik rosszul záródnak is és akármilyen kellemetlen ez a téma, a nagy nyilvánosság előtt, egyszer le kell számolni ezzel az odíózus ügygel, — a végcélig csak félig viszik el tartalmukat, — a többi az utvonala-kon marad.

Kevésbé jelent tiszteletlen-séget részünkről, ha felhívjuk a város összes illetékes tényezőit, hogy amennyiben nem hiszik, győződjenek meg személyesen. A legfontosabb volna, most a nyár közeledtével, hogy a köztisztasági hivatal hozza rendbe ezt az üzemet. Cscdál-kozzunk rajta, hogy ez olyan nehézkesen megy, hiszen külföldi tanulmányutaim meggyőző-dhetett a főmérnök és a polgármester, hogy nálunk elviselhetetlen állapotok vannak ezt a kérdést illetőleg és hogy a technikai felszerelés új rendszerével meg lehet kímélni a város méltán felháborodott lakosságát, amely egészségét és jóérzését látja veszélyeztetve. A városnak ez az üzeme jelentékeny hasznot hajt. Gyors intézkedést kérünk, legfeljebb az idén kevesebb lesz a tantiém.

Burberrys Ltd-London

vezérképviselője: Boris Goldberg
udvari szállító. — Oradea, Reg. Ferdinand 5.

Olcsó tavaszi árai:

356

Tavaszi scheviot szövet 150 cm. széles	610	leitől
Kamgarn-szövet 150 cm. széles	890	leitől
Kamgarn fresco-szövet 150 cm. széles	780	leitől
Vizmentes Burberry-szövet 150 cm. széles	935	leitől
Női kabát és costüm szövet 150 cm. széles	800	leitől

MOZI

A FILMPALACE MŰSORA:

Szerda 5, 7 és 9 órákor: Feltámadás. Tolsztoj Leo regénye. A főszerepben: Rod la Rocque és Dolores del Rio.

Csütörtök: „Feltámadás”.

Jön: a „Nagy hercegnő és a pincér”, Savoire vigiátka, a főszerepben Adolphe Menjou és Flórenc Vidor.

AZ APOLLÓ MOZGO MŰSORA:

Szerdán 5, 7 és 9 órákor: Először: A kis hóbortos. Colleen Moore legbájosabb vigiátka.

Csütörtökön: A kis hóbortos. Colleen Moore vigiátka.

Péntek utoljára: A kis hóbortos.

Szombaton először: Charleson király. Főszerepben Laura la Plante, a cár táncosnője. Sellemharisnya főszereplője.

HEYMAN SZINKÖR

Szerda 5, 7 és 9 órákor, utoljára: Beatrice Cenci, A vérpad szentje.

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor, sláger repris, sorozat 1. szám: A florenzi hegedűs.

Péntek 5, 7 és 9 órákor: Florenzi hegedűs.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órákor, premier: Kelet ege alatt, vagy a Sivatag rabjai.

Darabon! és Szikszay

Ferdinand király-ut 24.

Előnyösen ismert urisزابó-sága felhalmozott

angol szövetségülön-legességeit olcsón feldolgozza. 436-2

Ha nincs pénze, akkor is jól ruházódhatik.

mert készítek méret szerint felelősség mellett a legfinomabb angol kelméből női kabátot, férfi öltönyt és felöltőt, nagy választék van férfi és női szövetekben. Selymek, pouplinok, damastok, zellírek, vásznak, sifonok, batistok, opálók, francia gyapjú divatdelaine, paplanok és nyári flanel takarók. Minden beszerzéshez a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett 5 hó vagy 20 heti lefizetésre a legolcsóbb árak mellett. Kérem, hogy látogassa meg üzletemet és győződjön meg előnyös kiszolgálásomról. 372

Teljes tisztelettel:

Rottenberg Márton cég

Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 15.

Bútorok

nagyban és kicsinyben minden ellogadható árban elárulhatók

Ebédli, háló, úri szobák és hajlított áruk csak rövid ideig

Büchler-nél

Cuza Voda (Szacsavay)-utca 11.

SPORT

Nagyváradról-Kolozsvárig és vissza a zöldfehérekkel

III.

(Befejező közlemény.)

... Majd elfelejtettem megemlíteni, hogy még a délelőtti folyamán autón érkezett Csillag — a tréner Mandel Endre feleségének — és Steiner Hecunak társaságában. Csillag, — mint jó trénerhez illik — mielőtt a játékosok lementek a pályára, jó tanácsokkal látta el őket és figyelmeztette a bíróval szembeni viselkedésre és a fair játékra. Ezután Krüger Károly tartott beszédet a játékosokhoz, kérte őket, hogy küzdjenek lovasiasan, mert nemcsak a NAC és föld-fehér színeknek szereznek becsületet, hanem Nagyvárad labdarugó sportját képviselik. Háromszoros „Hip-hip hurra az intézőnek és trénernek!” után a csapat vadonat új felszerelésében kimegy a pályára. A mérkőzést néhány beszéd előzi meg. A kolozsváriak szép csokrot adnak a NAC-nak. Előbb Krüger, majd Rónay Ferenc, a csapat kapitánya köszönik meg a szíves vendéglátást és a csokrot. Ezután megkezdődött a mérkőzés. A mérkőzés lefolyását nem írom le, csak annyit jegyzek meg, ha történetesen a NAC nem játszik olyan balszerencsével, úgy még Burger kapus szenzációs védése sem menti meg a KMSC-t a vereségtől. A mérkőzés után vacsora a

KAC klubhelyiségében. Vacsora után elbucsuztak Mandelék és Steiner.

Nem akarom újra leírni a lefekvés és felkelés részleteit, de annyit meg kell említeni, hogy Szundi úgy kukoréskolt reggel, hogy három kakasnak is a becsületére válhatott.

Délelőtti séta, azután ebéd, újra séta, majd egy kis alvás. Négy órákor az egész csapat újra talpon. A saját szobájukban az összes játékosok néhány tornagyakorlatot végeznek, s csak ezután fognak az öltözködéshez. Nagy meglepetésre ismét teljesen új felszerelésben. A mérkőzést, mint ismeretes a NAC nyerte meg 2:1 arányban. A bíró még gyengébb volt, mint előző nap.

A játékosokról már késő kritikát mondani. A barátságos keretek között lefolyt mérkőzést bankett követte. Itt elbucsuztunk a hozzánk szegődött váradiaktól. Az ut visszafelé nem volt oly kedélyes, mint jövet. Csak nagy néha hangzott fel egy-egy jó „sport-nóta”. Vonatkésés miatt csak másfél órával később érkeztünk meg Váradra, de nagy meglepetésre mégis több kiváló NAC-ista várt bennünket a pályaudvaron és gratulált a játékosoknak, hogy elismerést szereztek a NAC-nak és Nagyvárad futball-sportjának.

Heller Miklós.

EGYETÉRTÉS I-B.—BELÉNYESI OLIMPIA 1:0 (0:0.)

A NAC-ifjúsági után az Egyetértés I-b-t látta vendégül Belényes sportszerető közönsége. A mérkőzést a váradiak Vékony góljával 1:0 arányban megnyerték. Dícséretet érdemelt a belényesi csapat vezetősége és a közönség szimpatikus magatartásáért. — Azonban egy-két fegyelmeztelen durva játékos elrontotta a mérkőzés barátságos jellegét. Ettől eltekintve, minden a legnagyobb rendben és barátságban folyt le. Jó volna, ha a váradi egyesületek többet foglalkoznának a belényesi labdarugó sporttal.

○ Kitűnő eredmények a középiskolai úszóversenyen. A vasárnapi úszóversenyen az NSE úszók rekordjavító kísérlete sikerrel járt. Három új rekorddal gyarapították az országos rekordlistát. A verseny eredményei a következők: 100 m. hát meghívások: 1. Schönberger NSE 1.29 mp. 2. König NSE. 3. Baló Kac. Középiskolai bajnokság: 100 mell. 1. Szegál I. Zsidó Lyceum, 2. Boros, II. Kereskedelmi, 3. Révész Zs. I. 200 m. mell. 1. Török K. 2. Klein K. 3. Lichtmann K. 66 m. gyors: 1. Weiszberger K. 2.

Barna I. 66. m. mell VII—VIII. osztályok részére: 1. Szegál, 2. Lichtmann, 3. Smilovits. 66 m. hát: VII—VIII. osztályok részére: 1. Lichtmann, 2. Jachall, 3. Barna I. 66 m. mell V—VI. osztályok részére: 1. Révész, 2. Boros II. 3. Szegál II. 100 m. hát: 1. Schönberger, 1.33 m. 2. Klein, 3. Lichtmann. 100 m. gyors: 1. Mokos, 2. Barna II. 3x33 m. vegyes staféta: 1. Zsidó Lyceum, 2. Kereskedelmi, 3. Zsidó Lyceum B. 200 m. gyors: 1. Barna II, 2. Mokos, 3. Weiszberger. 3x33 m. gyors staféta: 1. Kereskedelmi, 2. Zsidó Lyceum A, 3. Zsidó Lyceum B. Vízpoló: Zsidó Liceum—Kereskedelmi 3:2. A pontversenyt a kereskedelmi iskola nyerte 35.33 arányban a Zsidó Liceum előtt. A többi (versenyen kívül úszott) eredményt tegnap számunkban már közöltük.

○ Románia legkiválóbb csapata lesz vasárnap és hétfőn Nagyvárad vendége. Az újra régi formájában tündöklő szimpatikus Temesvári AC játszik a jövő héten Nagyváradon a NAC és a Törekvés ellen. A NAC-nak most nyílik alkalma képességeit komolyabb mér-

közés keretében bemutatni. Törekvés pedig be fogja bizonyítani, hogy kettős győzelmet nem a véletlen műve. A mérkőzések bővebb ismertetésére még visszatérünk.

○ Ki akar menni vasárnap NAC-cal Szalontára? Vasárnap délután a NAC Szalontán játszik az NSC ellen bajnokit (Tac-cal hétfőn mérkőzik.) Tökintve a meccs fontosságát, NAC vezetősége elhatározta, hogy külön autobuszokat indít Szalontára. A jelentkezőknek bővebb felvilágosítást a Rónay M. utóda (Hollós Pál) nyújt. Jelentkezőket még a Steinfeldné és Stern képkeretező vállalat is elfogad.

Hencserek részlete Mansberger kártyosnál, Reg. Ferdinánd t.

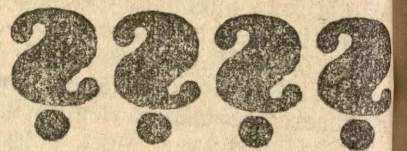
Függönyöket, ágytakarókat, monitrozásokat,

női fehérneműt, ágyneműt s mindenféle kézimunkát legdivatósabb kivitelben, hozott vagy saját anyagból, a szakba vágó minden munkát és anyagokat leggyorsabban és legolcsóbban készíthet be a

„CARRY“

kézimunka és fehérneműszalonban Teatrului (Színház)-utca 4.

Videki megrendeléseket azonnal elintézzük.

Kevesli

üzleti forgalmát?

1. Szerű a segítség!
2. Segtelenül nyer és
3. Szorosra emeli a forgalmat,
4. Szeres vevőkre lesz, ha
5. Letes hirdetésekkel
6. Hatós reklámoz csinál
7. Ról-hétre a Nagyvárad Esti lapban.

x Kézfimító! Durva, vörös kezeket három nap alatt bársónysimává varázsol a Liseron kézfimító. Kapható Farkas István Apolló Drogériája, postai szétküldés.

• Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú PARK-SZÁLLODA, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad. Igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Esti lap tiz egymás után következő számát bemutatja. Egyben felhívjuk a PARK szállodának lapunknak más helyén olvasható szíves figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

Agglegények paradicsoma

Chicago-ban palotát építettek, ahol nőtlén emberek automaták segítségével teljes kényelemhez jutnak

Érdekes intézmény alakult nemrégiben Chicagóban. — „Lordok házána” nevezik gúnyosan ezt az intézményt és tulajdonképpen nem más, mint a megcsontosodott agglegények otthona. Hatalmas, monumentális épület, a nőtlén embereknek valóságos paradicsoma, amelynek célja az, hogy a házasság és a háztartás minden kellemességét pótolja — hátrányok nélkül. Valóságos mintaintézmény, amelyet Amerika és Anglia minden részéből meg látogatnak idegenek, akik hasonló intézmények tervével foglalkoznak.

A chicagói agglegények háza ezer férfi számára készült és berendezése a legcsodásabb és legmodernebb, amit csak elképzelni lehet. A szuterénben és a földszinten, valamint a két első emeleten csak pincék, konyhák és raktárak vannak, de itt építettek helyiségeket sportterek és társas összejövetelek számára is. Azután van óriási koncert-terem, mintaszerűen berendezett könyvtár, kényelmes olvasó szobával, amelynek asztalain az összes világlapok megtalálhatók. Itt van a monumentális arányú étterem és természetesen az élmáradhatatlan kávéház.

A sport számára hat terem van fenntartva, svéd gimnasztikától az evezésen és a lovaglásra keresztül egészen az atlétikáig minden sportág számára. Gyönyörű látványt nyújt az épület lapos tetőzete, itt van a nyári és téli kert, a golf és a futballpálya.

A hatalmas arányú uszoda mellett még külön tükör-fürdő is van. Nemesak posta-, táviráda hivatal és utazási iroda van a házban, hanem a földalatti vasut egyik állomása éppen az épület pincéjében várja az agglegényeket. — Ugyanabban a házban minden elképzelhető árucikk kapható, kizárólag a lakók számára berendezett üzletekben. Nagyon sok borbély, fodrász és manikűr-üzlet, mosóda, cipőtisztító, cipész és szabó-műhelyek. — Külön beteg-szobák, elsőrangú orvosokkal és gyógyszerzárral.

A harmadik emeleten kezdődnek a magánlakások, amelyekhez lift és mozgólépcső vezet fel. Minden lakásnak tágas hálószobája, elő- és fürdőszobája van. Az összes bútorok a falba vannak építve, vagy elcsúszaszthatók. Az agglegény, amikor este hazaérkezik, felcsavarja a villanyt és egyidejűleg előugranak a földből, a falakból és a tetőről az összes szükséges, végtelenül elegáns bútorok, az ágy, az éjjeli szekrény, az asztal stb., mint hogyha mindig készen várták volna a szobaurat. — Reggel egy gombnyomásra kinyílik a padlóból a megterített reggeliző asztal, fölhalmozva a

szoba ur kívánsága szerint inycsiklandozó reggelivel. — Még a szendvicset és a hideg felvágottat is automatikus uton gépekkel hozzák be a szobába. A reggeli végeztével ujjabb gombnyomás és minden eltűnik: a szoba rendben van. — Amikor az agglegény eltávozik, megkezdődik az önműködő takarítás, amely állítólag sokkal alaposabban dolgozik, mint a legjobban fizetett cseléd személyzet.

A prospektus, amely az agglegényeket a paradicsomba csábítja, amerikai stílusban a következőket mondja:

— Mindenre gondoltunk, ami

egy agglegény számára szükséges és igyekeztünk olyan kellemes életet berendezni számukra, amilyen csak elképzelhető. Ha valaki ennek ellenére meg akarja nőszülni, ezt csak saját ostobaságának tulajdoníthatja.

Nagyon kíváncsiak Amerikában: hány férfit fog ez a paradicsom megmenteni a házasság rózsáncától. . . .

Nagyváradi fiatalember fantasztikus utazása Marsaillesig

Bukarestben felvétette magát a francia idegen légióba, hogy a francia partokig ingyen jusson el

A napokban másfélévi távollét után egy rendkívül érdekes életű fiatalember érkezett Nagyváradra. Ezt a fiatalembert, akinek szülei itt élnek, s aki itt élte gyermekkorát (egy ismert nagykereskedő fia), sokan ismerik kalandvágyó természetéről. Már az egész világot bekalandozta. Másfélévvel ezelőtt pedig innen, ahova több évi távollét után megtért, a szülői házhoz egy kis pihenőre, izgalmas körülmények között jutott ki Franciaországba. Most néhány napig itthon tartózkodott s elmesélte Panait Istrate tollára méltó fantasztikus részleteit Párisba való utazásának.

— Kérlek szépen — mondta az érdekes multu fiatalember — az öregem, mikor hazajöttem két éve Németországból, — bevett az üzletbe és én egy szomorú őszi este hangulatában kiabrándult, csalódott hangokat kezdtem pengetni. Az apám olyan boldog volt, hogy kivett a zsebéből ötezer lejt, de hát ismered az ő nagy szívét, csak ezret adott ide nekem, meghatottságában, a többi pedig visszatette a zsebébe.

— Mindegy no — folytatta egy mély sóhaj után. — Én a szomorú őszi estén ott a meghitt családi körben elkezdtem fogadkozni, én többet nem járom a világot. Elég volt a szertelen kalandokból. Németországban, Olaszországban, Ausztriában töltöttem sok szenvedésen át a legszebb fiatal éveimet — elég volt. Egész komolyan mondom, szinte el is hittem magamnak, hogy jobban szeretek már itthon lenni a családom körében, elfoglalva a napi robot munka kielégítő atmoszférájában. Apám már partit is nézett a számomra Szatmáron és a nőcske fényképét, amikor néztem, össze kellett a számát csücsöríteni, hogy a nyál ki ne csurogjon. Pedig barátom nekem olyan nőekkel volt dolgom életemben, hogy...

— Ha ismerted volna őket. A hamburgi vendéglősnek a tizenhat éves leányát például. Ma primadonnája az egyik német színháznak. Én csináltam belőle színésznőt. Isten bizony mondom Neked. Azt a szépséget. Meg volt egy gyönyörű kis

napolyi barátnőm. Ez már biztosan férfihez ment. És kit mondjak még Neked?! De hiszen látom a szemedben, hogy ezeket sem hiszed el...

— Szóval, én már-már kezdtem beletörődni, hogy nyárszolgár leszek. Kezdeni kezdtem ugyan, de hát... folytatni már nem igen tudtam. Én nem akarok neked elméleti fejtegetéseket adni, elég az hozzá, hogy roppantul meguntam pár hónap alatt a rendszeres munkát, a családot, nem is beszélve az öreg dörmögőről, aki a kávéházban már dicsekedni kezdett, hogy milyen kitűnő férfit tudott ő gyurni belőlem és hogy majd ő megmutatja nekem, csak próbáljak ugrálni...

— Egyszer elébe álltam. És minden kérés nélkül megmondtam, hogy Franciaországba akarok menni, ez itt nekem nem való, adjon pénzt. Képzelted az öreg meglepetését. Azt hitte, hogy ilyen eset már többet elő sem fordulhat. És mi lesz a kávéházban, a törzsasztalnál, ha ezt megtudják — gondolta. Rém dühbe jött és pofonokat ígért, majd fel-alá járkált a szobában és fújt, mint az oroszlánnak szerződött Grün az állatkertben. Pofont... Pofont... sziszegte a fogai között. Piszok... Csirkefogó.

— Nem adott pénzt és amellett még gorombáskodott is velem, hát ez végképp felháborított. Tekintettel arra, hogy nagyon is gyatrán fizette a munkámat, néhány kisebb kinn levőseget beinkasszáltam és...

— Szóval sikkasztottál — vágtunk közbe.

— Jaj, ne ezt a csunya szót. Milyen rosszmájúak is vagytok ti váradiak. Csak elégtételt szereztem magamnak. Anyagi elégtételt.

— Miután ez kissé megnyugtatta háborgó lelkemet, váltottam egy jegyet Bukarestbe, összecsomagoltam és felültem a vonatra.

— Mielőtt tovább mennék, ki kell jelentenem, hogy a nálam levő pénz rendkívül csekély volt. Ebből alig pár napig tarthattam volna fönn magam Bukarestben. Tehát sietnem kellett. Első utam a francia konzulátushoz vitt. Itt bejelentet-

tem, hogy szeretném az idegen légióba felvétetni magamat. Igen ám, de román állampolgárt nem vesznek fel Románia területén. Tehát magyar állampolgárnak vallottam magam. Csakhogy ezt nem tudtam igazolni, mert honnan is lett volna nekem magyar állampolgárságot igazoló írásom.

— Tehát fogtam magam és elmentem a magyar konzulátushoz, ahol elpanaszoltam, hogy kiraboltak, minden okmányom és pénzem elvették és nem merek járni az utcán igazolványok nélkül.

— A konzul erre adott egy ideiglenes magyar állampolgársági bizonyítványt és ugyanakkor táviratilag felvilágosítást kért a budapesti rendőrségtől, annak a nemlétező személynek az adatairól, akinek magamat vallottam.

— Az ideiglenes igazolvány birtokában a francia konzulátuson szó nélkül fölvettem az idegen légióba, sőt kétszáz frank előleget is adtak és elküldtek Constanzába, ahol a kikötőben még tíz légionista verődött össze. A francia hajó Görögországban, Törökországban is vett föl több légionistát, majd két heti út után végre megérkeztünk Marsaillesbe.

— Itt köszönés nélkül faképnél hagytam a társaságot, Párisba utaztam, ahonnan egy lapot küldtem apámnak, jelezve szerencsés megérkezésemet. — Párisból Nizzába utaztam és egy nagyváradi magyar orvos, Szilágyi László, aki Nizzában egy dermatológiai szanatorium főorvosa, álláshoz juttatott összeköttetései révén. De itt is csakhamar meguntam a dicsőséget, egy Délamerikába induló hajóval Délamerikába utaztam, ahol annyi elhagyatottnak éreztem magam, hogy két nap múlva, vagyis a legközelebbi gőzessel visszatértem Európába.

— Most itt vagyok, — fejezte be érdekes történetét a fiatalember. — Persze közben még sok minden történt. Képzelted mennyire szeretnék már tul lenni Várad határait. Ki sem mondhatom, hogy mennyire unlak például téged is.

Mi újság?

* **Felhívás az iparosokhoz.** Az Ipartestület elnöksége felkéri Nagyvárad minden csoportjába tartozó iparosát, hogy a városi taxa-szabályrendelet ügyében való állásfoglalás céljából tartandó nagygyűlésen a Kereskedelmi Csarnok nagytermében ma, szerdán este 7 órakor teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

x **Hackmayer uri szabósága** a külföldi divatban vezet. 1

* **Az újjvárosi Szeretet Egylet** vasárnap, f. hó 22-én d. u. 4 és este 8 órai kezdettel a Kath. Kör nagytermében szegényei javára Losonczy Gábor rendezésével jótékonycélú műkedvelő előadást rendez a következő műsorral. 1. „Lakodalom” című 2 felvonásos bohózat. 2. Hegedű szóló. 3. „Utolsó szó”, egy felvonásos dráma. 4. Tánc. 5. „Narancs”, egy felvonásos paraszt komédia. 6. „Jutka néni” bohózat.

x **Molyirtó szerek.** Flyt, Nafalin, Fly-lox, rovarporok, globol megérkeztek. Farkas István Apolló Drogéria, Oradea. 2

x **Hackmayer divatmodelljei** szenzációs különlegességek. 1

* **Opera-est az Újságíró-Klubban.** Kevesen tudják, hogy Nagyváradon néhány lelkes ember szorgalmasan tanul és egész operák előadására készülődik. E kis társaság tagjai egytől-egyig képzett emberek, akik azzal a tiszteletreméltó gondolattal foglalkoznak, hogy alkalomadtán komoly művészi teljesítményekkel pótolják Váradon az elmaradt operaelőadásokat. Már egész opera-ensemble gyűlt egybe, amelynek tagjai nem dilettánsok, hanem vérbeli művészemberek. Vezetőjük és karmesterük Anca Leontin ügyvédjelölt, tagok pedig Györgyné-Arany Ilus (mezzoszoprán), Palánkay Médi (szoprán), Torzan Cornél ügyvédjelölt (baritonista), dr. Bauer Albert fogorvos (basszbariton), Stein Vilmos gyáros (tenor). Az ensemble csütörtökön, e hó 19-én az Újságíró Klub háziestélyén mutatkozik be Váradnak, érdekes és nívós műsor keretében. A műsor a következő: 1. Palánkay Médi (szoprán). Ária a Büvös vadász című Weber operából. 2. Stein Vilmos (tenor). Carmen: Virág-ária. 3. Györgyné Arany Ilus (mezzoszoprán). Saint Saens: Sámson és Delila. 4. Torzan Cornél (bariton), Mozart Don Juan ária. 5. dr. Bauer Albert (basszbariton), Mephisto bordala a Faustból. 6. Rigoletto opera quartett, éneklők: Palánkay Médi, Györgyné, Torzan és Stein. Karnagy Anca Leontin. Az estélyen csak klubtagok vehetnek részt. Belépődíj nincs.

* **A nagyváradai filharmónikusok koncertje.** A nagyváradai filharmónikusok társasága az idei szezonban legjobb igyekezete mellett sem tudott hangversenyt rendezni ezideig, aminek oka kizárólag a színház bizonytalan programja volt, mert a színházi zenekarra feltétlen biznysággal nem lehetett számítani. A vezetőség mégsem akarja a zenekar működésének folytonosságát megszakítani és tekintettel arra, hogy a zenekedvelő közönség és az egyesület tagjai joggal reklamáltak egész szezon alatt a nívós zenekari hangversenyek hiányát, elhatározta, hogy e hó 29-én, vasárnap délután fél 6 órakor megtartja hangversenyt. A hangverseny teljes esti műsorral, premier jellegű lesz, rendes helyárrakkal, mégis, tekintettel a vasárnap délutánra, nagyobb számban fognak olcsó helyárrakat megállapítani. A tagok kedvezményeit ezúttal is figyelembe veszik. A koncert műsorán Smetana „Eladott menyasszony” című nyitánya, Beethoven eddig itt nem játszott VIII. szimfóniája és Dvorak Suite-je szerepel. A jegyek máris előjegyezhetők Vidor könyvkereskedésében és tekintettel a terem kis befogadó képességére, ajánlatos lesz a jegyekről elővételben gondoskodni.

* **Felhívás a husiparosokhoz.** A szakcsoport elnöksége felhívja Nagyvárad összes husiparosait és állatkereskedőit, hogy ma, szerdán este 7 órakor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében tartandó iparos- és kereskedő nagygyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **Ügyvédi hír.** Moldovan Jonel dr ügyvédi irodáját Avram Jancu-utca 13. szám (II. emelet) alatt megnyitotta.

* **Felhívás a sütő iparosokhoz.** A szakcsoport elnöksége felhívja Nagyvárad összes kenyérsütő- és pék iparosait, hogy a városi taxa-szabályrendelet által bennünket érintő terhek ellen való tiltakozás céljából ma, szerdán este 7 órakor az iparosok és kereskedők közös nagygyűlésén a Kereskedelmi Csarnok helyiségében teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

* **A Gutenberg Dalkör** soros hangversenye. Fényker jegyében folyt le a Gutenberg Dalkör hangversenye. Katholikus Kör disztermét folásig megtöltötték azok, akik kedvelik és pártolják azt a kes műkedvelő gárdát, amelynek tagjai jótékony célok érdekében már évek óta fejtenek ki nemes buzgalmat. A műsort a Gutenberg Dalkör fellépése vezette, amely András Ede karmester rutinos vezetésével egy kes műdalt adott elő. Grünvald Sándor ügyes drámahevével néhány költeményt terpretált. Sok tapsot kapott Farkas Gabi, aki klasszikus gedűszólójával nagy sikert értett; játékában a szép zenei tehetség csillant. Feltűnést keltett az a négyes, melynek tagjai: Schmidt, Schlinger és Pivárosi. A műsor végén a Dalkör képviseltségük megállja az akármilyen műértő közönség előtt. András Ede magdalait Anné Ödön énekelte, újabb sikerrel gazdagította neplésének sorozatát. A műsor legkiemelkedőbb pontja a 1. felvonásos népszínmű, amelynek szerzője Nosz Á. aki bebizonyította, hogy csak ügyes műkedvelő, hanem mint tehetséges fiatal író is gyelmet érdemel. A Van című népszínmű szerepelt már nem egyszer léptek a városi színpadon és nem egy ízben sikerben volt részük. Kiemelkedő szereplők közül a tehetséges szerzőt Nosz Andort, a művészi teljesítménye sőrangu volt. Szabó Dénes Szabó József ügyesen alakították szerepüket. Haláty Béla és Haláty Gizi kedvesen és lyes felfogással játszottak. Osztottak a sikerben Géza, Juhász Terka és Cs. falvi Margit is, akik hozzáruáltak a folyékonyan színmű sikerre viteléhez. rendezés Losonczy Gábor értő képzettségét dicséri. darabban előforduló dalokat táncbetéteket Török Margit sérte zongorán.

x **Ibolyák, lila ibolyák...** tavasz sláger dala. Kapható a Hegedűs Hirlapi zeneműosztályában.

x **Zerkovitz Béla két új slágere.** Nem tagadom. Kérdezd meg az illatozó lyát... Kottája kapható a Hegedűs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* **Április hó 23-tól** 50 százalékos vízum és 50 százalékos vasutijegy kedvezményben részesülhet a Budapesti Nemzetközi mintavalkalmából. Igazolványok vasuti jegyek a Nemzetközi Hálókocsi Társaság fiókjában (Hegedűs Hirlapiroda). Rólagos CFR. vasuti jegy sító.

x **Kottát már 10 lejtől** kaphat nálunk. Hegedűs lapiroda zeneműosztálya.

Sofi, - a skorpió titokzatos nyomai...

AZ ESTILAP REGÉNYE

(43)

Írta: SAX ROHMER

— Mondja csak, kedves barátom. — kérdém — ön tagja a megboldogult nagyherceg ház-tartásának?

— Az inasa vagyok, vagyis csak voltam, M. de Stahlernak, monsieur. — felelt ő.

— Megmutattam neki névjegyemet.

— Nekem M. de Stahler, Iván nagyherceg. Ki más volt még a szolgálatában? — kérdém, bár jól tudtam.

— Senki, uram.

— Mikor és hol betegedett meg?

— A Coquerico színházban, Montmartre-on, ma este körülbelül negyed tizenegykor.

— Ki volt vele?

— Senki, uram. Öfensége egyedül volt a páholyban. Nekem az volt a parancsom, hogy tizenegykor várjam a kocsival.

— Nos és?

— A színház igazgatósága negyed tizenegykor telefonált, hogy öfensége rosszul lett, s hogy orvosért küldtek. Rögtön odamentem a kocsival s az egyik öltözőben találtam fekvő. Egy orvos kezelte. A nagyherceg önkívületi állapotban volt. Kocsiba vittük őt.

— Vit-tük?

— Igen: az orvos, a színház igazgató és én. Az orvos azt mondta akkor, hogy a nagyherceg még él, bár nekem akkor ugylátszott, mintha már halott lett volna, de épen mielőtt a palotába értünk volna, az orvos, ki öfenségét aggódva figyelte, felkiáltott. ah. Mon

dieu! Vége van. Micsoda katasztrófia!

— Meghalt?

— Meghalt, Monsieur.

— Ki látta azóta?

— Fél Páris orvosainak telefonáltak uram, de hiába: késő volt már.

— Nagyon meg volt rendülve a jó Casimir, könnyek csorogtak a szeméből. Felmentem a liften oda, hol a nagyherceg feküdt kiterítve. Három orvos volt körülötte, köztük az, akiről Casimir beszélt. Mindegyik arcán elképedés látszott.

— A szíve volt, — biztosított egyik, a színházba hívott orvosok közül. — Meglátja, szívbajt fogok nála megállapítani.

— Ebben mind egyetértettek.

— Valami nagy lelki felindulás rázhatta meg, — vélte egy másik.

— Biztosak afelől uraim, — kérdém, — hogy itt nem játszott-e valamely gonosztett is közre?

— Abban is mind egy véleményen voltak, hogy: nem.

— Hát a nagyherceg szólt-e valamit, mikor a roham elővette, amiből szívbjára lehetne következtetni? — kérdém.

— Nem. Hirtelen összeesett, amint a páholyból kilépett s többé nem tért magához. (Tanuvallomások, orvosi vélemények s más okmányok rendelkezésre állanak bárkinek, aki kíváncsi rájuk; de mivel tudva van, hogy a nagyherceg „természetes” okok folytán halt meg, úgy látszik, hogy fáradozásaim hiábavalók voltak.)

Dalkör
re. Fénye
le a Gu
versenye
sztermét
k azok,
ák azt a
rdát, am
y célok
en már
emes bu
adásáról
a Gutem
ezette be
obb. mint
de kam
egy-
elő. Ez
gyes drá
ltemény
tapsot ka
klasszikus
y sikert
szép jóh
sillant
az a vor
tagjai: R
er és P
ogy műve
gállja he
rtó közö
Ede mag
énekelte
dagította
tát. A f
edőbb po
épszinmű
Nosz An
hogy n
lvelő, ha
tal író is
A Van
mű szere
léptek a
em egy
szerencs
Kiemelt
ül a tehe
Andort,
sítmenye
bó Dénes
esen alak
Haláty B
lvesen és
játsoz
kerben N
rka és C
sik hozz
nyan p
iteléhez.
y Gábor
dicséri.
ló daloka
k Margit
polyák
ala. Ko
s Hirlap
1.
a két n
tagadom
illatkozó
apható a
zenemű
3-tól ke
m és 50
ry ked
net a B
mintav
ványok
Nemzet
ág fiók
roda). K
ti jegy

Holnap dönt

Állandó választmány városi bérházak la- kásairól

Az öt napos szünet után a városházán ma délelőtt ismét megkezdődött a munka. A husvét szünet miatt a városi bérházak lakásainak bérbeadásáról sem lehetett döntésemes buz. Alig tíz nap választ el bennünket a május elsejétől és még bizonyos bérőjének sorsa még bizonytalan.

Az Estilap munkatársa megkérdezte a polgármestert:

Mi lesz a városi lakások bérbeadásával?

A polgármester kijelentette, hogy az állandó választmány holnap délelőtt 11 órára már egybe is hívta és ezen az ülésén tagjai: Resen elsőnek fogják tárgyalni a városi bérházak lakóinak bérleti ügyét.

SZEKERES ORGONAMŰVÉSZ ÉS ÁBRAHÁMSOHN FÖKÁNTOR A CIONTEMPLOMBAN VASÁRNAP, ÁPRILIS 22-ÉN, DÉLELŐTT FÉL 12 ÓRAKOR. — TISZTELETJEGYEK A HITKÖZSÉG IRODAJÁBAN ÁTVEHETŐK.

Dárdai Ede fiának autóbalesete

Tegnap a késő délutáni órákban egy sulyos kimeneteli autóbaleset történt a városban. A szerencsétlenül elhaladt Dárdai Ede magyar királyi kormányfőtanácsosnak, a Városon jól ismert budapesti biztosító intézeti vezérigazgatójának fia a Bp. 26.—724. rendszámú Renault-kocsival tegnap délelőtt indult el Debrecenbe. Karcagpuszta közelében az országúton egy másik autóval szembetalálkozott. Mindkét autó hatvan kilométeres sebességgel száguldott és egy kanyarodónál a két kocsi egymásnak rohant.

A következő pillanatban a két autó fölfordult és utasai kirepültek belőlük. Az utasok csak könnyebb természetű zúzódásokat szenvedtek, ellenben mindkét autó szörjére sulyosan megsérült.

A szerencsétlenül járt embereket egy Karcagról kiküldött segélyautón vitték be az ottani kórházba, ahol azonnal gondos ápolás alá vették őket.

Az időközben külvitott gépkocsikkal utasaik tovább folytatták útjukat Budapest felé.

Váradai árfolyamok

Pengő	28.25
Csehkorona	4.80
Dollár	161.50

Mit kell tudnia minden nagyváradlakónak május elsejére

A NAGYVÁRAD LAKÁSBÉRLŐK SZÖVETSÉGE A MÁJUSI HÁZBÉRNEGYVEDDEL KAPCSOLATOSAN A KÖVETKEZŐ TÁJÉKOZTATÓT ADTA KI:

Az új lakástörvény életbe lépett és a következő intézkedéseket hozta:

Mindama szerződések, amelyek a korábbi lakástörvény f. évi május hó 1-ig meghosszabbított, további egy évre, azaz 1929 május hó 1-ig ismét meg vannak hosszabbítva.

A bér a meghosszabbítás időtartama alatt az 1914 május 1-én érvényben lévő alaphérmek

32-szerese.

Ezen az összegben kívül fizetendő a most érvényben lévő mellékdíjak. A ház bér az eddigi törvényes állapothoz képest

folgó évi május 1-én fizetendő a háztulajdonos kezéhez.

azonban ajánlatos lesz a ház bért már április 30-án felkínálni és ha a háztulajdonos a ház bért nem fogadná el, a ház bér bírói létbe helyezendő. A letétbehelyezés a következőképpen történik:

A bérő az esedékes bért május hó 1-én lefizeti az Adminisztratia Financiará-nál, ahol erről egy Récepisa-t kap. A letételről a háztulajdonost ajánlott levélben értesíti és aztán a Récepisa-t és az ajánlott levélnek postai vevényét egy kérvény kapcsán

még május 1-én délelőtt a járásbírósnak bemutatja azaz, hogy a letétbehelyezett összeg a háztulajdonos részére utaltassék ki.

Ezeket a szabályokat a bérőnek a legpontosabban be kell tartania, mert legcsekélyebb mulasztás is maga után vonhatja a kilakoltatást.

Az egy éves meghosszabbítás kedvezményét csak azok a bérő élvezik, akiknek 1914-es alapbére a 2000 koronát nem haladta meg. Azok a bérőtek Nagyváradon, amelyeknél az 1914-es alapbér 2000 koronát meghaladt, visszakérülnek 1928 május 1-től kezdődőleg a háztulajdonos szabad rendelkezése alá, minek folytán a szerződés meghosszabbítása csak a felek kölcsönös megegyezése alapján lehetséges.

Ha a háztulajdonos, lakója ellen, a korábbi lakástörvény 36. §-a alapján kilakoltatási pert tett folyamatba és ha az e perben hozott marasztaló ítélet 1928. március 20-ig jogerőre emelkedett,

a lakó nem élvezheti a meghosszabbítás kedvezményét,

az ilyen lakó lakása is a háztulajdonos szabad rendelkezése alá kerül.

Az olyan lakó, akinek a szerződését a törvény meghosszabbítja és aki így az egy éves meghosszabbítást igénybe akarja venni, ezt az igényét nem

szükséges, hogy formálisan a háztulajdonos tudomására hozza. Ellenben az olyan lakó, aki a meghosszabbítás kedvezményét igénybe nem kívánja venni, köteles a törvény életbelépésétől számított 10 napon belül a helybeli Portenyszék mellett működő Portarel-hivatal utján, — (mint azt már a lapok utján közölte a szövetség) — emelhatározását a háztulajdonos tudomására hozni.

Ez a határidő május 20-án telik le.

Az új lakástörvény nem érinti a tisztviselők és nyugdíjasok lakbérleti szerződéseit; ezek változatlanul, béremelés nélkül érvényben maradnak 1929 május hó 1-ig.

A Szövetség tagjainak egyéb kérdésekben díjmentesen nyújt felvilágosítást a Szövetség főtitkára, dr. Rozvány Jenő ügyvéd, Delavrancea (v. Ritoók) utca 1. és ügyésze dr. Gellért Miksa ügyvéd, Josif Vulcan (v. Nagy Sándor) utca 6.

Ma este: nagy-gyűlés a Csarnokban a taxák ellen

A város közgazdasági körei és egész társadalma nagy érdeklődéssel néz a városi taxák ügyében összehívott nagygyűlés elé, amelyet ma este 7 órakor tartanak meg a Kereskedelmi Csarnokban. A gyűlést tudvalevőleg a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok, az Ipartestület és a Gy. O. Sz. nagyvárad vezetőse hívta egybe és résztvesznek azon a városi hatóság képviselői is. Illetékes körök remélik, hogy a mai nagygyűlésnek konkrét eredménye is lesz, mert a határozat végre rendet fog teremteni a városi taxák bonyolult ügyében és megkönnyebbülést fog hozni az egész város gazdasági életére ennek a régóta húzódó ügynek igazságos és méltányos elintézésével.

Isten legelhagyatottabb zuga

Ahol a német repülők leszálltak

(Tudósítás eleje az 1. oldalon)

Egy kanadai hajóstársulat egyik kapitánya, Mac Gifen, aki évtizedeken át teljesített szolgálatot azon a környéken, ahol a német repülők leszálltak, szemléltető képet rajzol Greenly Island viszonyáról:

— Isten legelhagyatottabb földje ez a csöpp sziget — mondja Mac Gifen. — Mindössze egy kis pont a vízben, amely legalább július elejéig be van fagyva. A legközelebbi falu a szigettől husz angol mérföldre (harminckét kilométer) van.

Geneviève-nek hívják ezt a falut amely viszont nem kevesebb, mint kétszázhusz mérföldre (háromszázötvennégy kilométer) van a legközelebb két községtől: Howlystól és Kittysbrooktól. Ha az ember télen el akar menni Greenly Islandra, akkor harminc-négyven mérföldnyi utat kell jégen megtenni és csak ezután — ha ugyan szerencséje van az embernek — kaphat egy kutyaotagatot, amely Newfoundlandre, a legközelebbi vasútállomásig szállítja.

Elzárják-e a Bunyitay-ligetet a kocsiforgalom elől

A Nagyváradban Lengyel Zsigmond dr. ügyvéd aláírásával nyílt levél jelent meg Craciun tanácsoshoz intézve. A nyílt levél írója arra kéri a kulturtanácsost, hogy az Alba-lulia (Bunyitay) liget körösoldali uttestét zárja el a kocsiforgalom elől; hadd legyen az teljesen a sétáló publikumé. — Egrv Gergely dr. polgármester a nyílt levéllel kapcsolatosan ma délelőtt a következő nyilatkozatot tette az Estilap munkatársa előtt:

Lengyel Zsigmond nyílt levele — (kezdte nyilatkozatát a polgármester) — későn érkezett, mert ez uttest elzárásának gondolatával már régen foglalkozott az állandó választmány. Tervünk az volt — és ezt végre is fogjuk hajtani, hogy

mielőtt az uszodaszegzon megkezdődik, ezt az uttestet lezárjuk.

Másodszor: helytelenül adreszált Lengyel Zsigmond dr. a nyílt levelet Craciun tanácsosnak, mert — amint az újságokban is megjelent — a parkok és sétányok gondozása és rendezése Mavrodin tanácsos ur hatáskörébe tartozik. Egyébként még csupán annyit a nyílt levélre, hogy a városi tanács a parkok gondozására és karbantartására kerek hatszázezer lej-el vett fel többet az idén, mint az elmúlt évben. Mint érdekeséget jegyzem még meg, hogy Mavrodin tanácsos ur két nap óta a parkokat látogatja és az állandó választmány legközelebbi ülésén már kész programmal fog előállni.

Fogászati rendelő

Bratianu (Szaniszló)-utca 4.

Foghúzás érzéstelenítve 40 lei
Fogtömés plombával 50 lei
Fogkoronák ... 100 leitől
Fogak porcellánból 70 leitől

Fogak fehéritése

Szegény fogbetegeknek ingyen
rendelés 3730

SZINHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerdán: Aranyhattyu. Utolsó C bérlet. Sorozat szám 125.

Szombat délután 4 órakor: Öngysága őrangyala, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat 128.

Szombat este fél 9 órakor: Olimpia, vigjáték. Bemutató. Bérleten kívül. Sorozat 129.

Vasárnap délután 4 órakor: Templom egere. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozat sz. 130.

Vasárnap este fél 9 órakor: Olimpia. Sorozat szám 131.

— *Szelvénybérleteket ad ki a színház.* Tekintettel arra, hogy a bérletek lejárnak, a színház az idei szezonra is szelvénybérleteket ad ki, amelyekre jelentkezni lehet a színház titkári irodájában délelőtt 10—1 óráig és délután 4—6 óráig.

— *Az Aranyhattyu ma este utolsó C bérletben.* Negyedszer lesz műsoron ma este ez a fülbemászó zenéjű és látványos táncos operett újdonság. Az eddigi sikerek után még mindig nagy az érdeklődés, így kezdek ma estére jegyet váltani az Aranyhattyuhoz.

— *Az Olimpia bemutatója.* Molnár Ferenc legújabb darabja az Olimpia, a világhírű írónak egyik legzseniálisabb és legérdekesebb színpadi alkotása. A próbák már teljesen előkészítették ezt a vigjáték újdonságot a bemutatóra. Gondos előkészítéssel és a legjobb rendezésével kerül bemutatóra szombaton este. A szenzációs darab főszerepeit Kaszab Anna, H. Körösi Juci, T. Pogány Janka, Horváth László, Kovács Imre, Bereng Béla és Battyán Kálmán játsszák. A darab — melynek szombat este lesz a bemutatója, négy egymásután következő este kerül műsorra.

— *Tűzijáték.* Femes László darabjából, a Tűzijátékból — melyet a színház igazgatósága előadásra elfogadott — már serényen folynak a próbák és a darab előreláthatólag a jövő hét közepén kerül bemutatóra, amely bemutató elé méltán tekint érdeklődéssel a nagyváradi közönség.

Mindefféle **festést** vállalok. Előnyomdák részére **sablon** készítek. Str. Caragiale Nyárfa-u. 8.

LEVELEZÉS

HÖLGYEIM! az „Anchor” bélnéküli petroleumgázfűző mellett nincs gyötrő konyahőség. Tökéletesen fűst és szagmentes elégés. Bebizonyított 70% tüzelőanyagmegtakarítás. Lerakat: Várdi Lajosnál. Avram Jancu (Kossuth) u. Sas-Palota. 293-1

LAKÁS

10BB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, világítás és takarítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

Különbejárati butorozott szobát fürdőszoba használatával, csakis központban keresek. Cím: a Hegedüs Hirlapírodába kérek. 11

Kétszobás fürdőszobás lakás májusra, 2—3—4—5 szobás lakásaim vannak. — Keresek 2—3—4 szobás lakásokat. Balázs utóda. Jorga (Zöldfa) utca 21, fél 10-től fél 1-ig 3712

Kiadó egy szoba, kamara suterinben, egy pince raktárnak Take Ionescu (Körös) u. 15. Háztulajdonos 32

3 szobás lakás kiadó. Értekezhetni Mureşanu (Szigligeti)-utca 6.

SZÖLÖMET elfoglalható kétszobás konyhás lakással elcserelném, vagy olcsón eladnám. Ügynököt díjazok. Címetek „Szöllő” jelígre a kiadóba kérek. 41

ELCSERELNÉM 4 szobás, elő, fürdőszobás lakásomat Szent László-téren, egy két szobás, fürdőszobás lakásért Nic. Jorga (v. Zöldfa-u.) közelében. Cím a Hegedüs Hirlapírodában. 38

KÖZPONTBAN utcai tágas, komplett háló és ebédlő szépen butorozva, konyha és fürdőszoba használatával a nyári hónapokra, fiatal házaspárnak olcsón azonnal kiadó. Cím Hegedüs Hirlapírodában. 43

ALKALMAZÁS

Főzni tudó mindenek szakácsnő felvétetik. Palace-szálloda portás, 29

Fiatal mindenek leány azonnal felvétetik Ingus'a (Keszény)-utca 18. Jelentkezés déli 12—3 óráig.

Ügyes szobalányt azonnalra felvesz Lászlóné, Jorga Miklós (Zöldfa)-utca 14. 34

Tisztességes mindenek leány, ki főzéshez is ért, felvétetik. Avram Jancu (Kossuth) utca 22. Cím a ház-mesternél. 30

Mindenek lözönöt elsejére jó bizonyítvánnyal keres kéttagu család. Cím a Hegedüs Hirlapírodában. 36

INTELLIGENS leány gyermekek mellé, vagy beteghez ajánlkozik. Értekezni Bratianu (v. Szaniszló)-utca 40. Dávid Rózsánál. 40

TISZTESSÉGES, ügyes 13—15 éves kifutó fiút felvesz a Nagyvárad kiadóhivatala Károly herceg (Szilágyi Dezső) utca 6.

ADÁS-VÉTEL

Eladó tüvegfal 5 méter hosszú, 270 cm. magas. Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. 30

Makulatura nagy tételben kapható. Cím a Hegedüs Hirlapírodában 826

Ebédloasztal, consultkör olcsón eladó. Avram I. (Kossuth)-utca 7. II. em. 957

Irodabutorok igen olcsók, átvehetők. Cím a Hegedüs Hirlapírodában. 10

18 kötet Pallas lexikont megvételre keresem. Cím a Hegedüs Hirlapírodában. 35

Kiváló állapotban levő, jó szövetből készült férfi ruhák központi teret eladók. Cím: Densuşianu (Jókai) u. 23. szám.

SÜRGŐSEN eladó a Tichindeal (Fürdő-utca 10—a. számú) ház, mely három 1 szoba, konyha, speizos lakásokból áll. Egy azonnal beköltözhető. — Szép sarok ház hely is eladó. Érdeklődni ugyanott. Ny.

ELADÓ 2 polituros ágy, antik mosdó, 2 empirstilű antik szekrény. Jorga Miklós (Zöldfa) utca 6. 44

Elsőrangú írók művei gyönyörű kötésben, kötetenként is olcsón eladók, valamint komplett Jókai, Mikszáth, Márai (Lázár Vilmos) utca 1. kapu alatt jobbra. 976

Kétfajta jégsekrény jókarban eladó. Cuza Voda (Szacsavay) utca 66. kaputól balra. 3712

Fekete rövid zongora, teljes irodaberendezés, különféle használati butorok, mind jókarban, olcsón eladók Vulcan (Nagy Sándor) utca 6. ajtó 3. 37

Két jókarban levő angol raket eladó. Cím a kiadóban. 39

KÜLÖNFÉLÉK

Mondain táncokból különórát adok precíz oktatással. Egy-két óra alatt elsajátíthatja a legújabb táncokat. Címetek a Hegedüs Hirlapírodába kérek. 906

Üzlethelyiség a város központjában, irodának is nagyon megfelelő, hatalmas világos helyiség, igen előnyös feltételek mellett azonnal kiadó. Cím a Hegedüs Hirlapírodában 929

Üzlethelyiség Alexandrii (Teleki)-u. 10. május 1-re kiadó. Értekezni emelet. 987

A nők jegyezzék meg ezt a címet: Diósy Mihály Pável utca 20. sz. Átalakítja és nagyítja a filémtintát. 9

GEPAJOUROZÁS métere 6 Lei Erbsteinnél Sztaroveszky-utca 11. vagy Cuza Voda (Szacsavay)-utca 28.

Színházban kedden a 6 órai előadáson erkélyen elcserelődött női kabátot kéri a ruhatáros visszahozni szíveskedjék, mivel tudják, ki volt az illető. 33

PÉNZKOLCSON

PÉNZKOLCSONT nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2. 3709

JÖMENETELÜ üzlet központjában átadó. Löwi Velencepart 27.

* **A Nagy Modell** megérkezett a Hegedüs Hirlapírodába. Ára 750 lei.

Mindenkinek érdeke, hogy a Nagyvárad Bőröndáru Tászkagyár ridikül és bőrönd áru készítményeit megtekintheték. **Cuza Voda (Szacsavay)-utca** 11. Készítményeinkért felelősséget vállalunk.

Szöveget fűsz Poloskát írt

Varga

Pácii (Béke)-utca
Dobozgyárral szemben

Szőnyeg, linoleum, függöny, becsertakarók és ágygarnitúrák legolcsóbb beszerzési forrása. Futószőnyegek már 60 leitől kaphatók. 38

Halmos és Márton

linoleum és szőnyeg-üzletében
Lloyddal szemben

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemesebb otthon nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

GRAND HOTEL

PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

mert

20% engedményt kap mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból,

10% engedményt kap olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha)

5 pengőt meglakaril, autótaxi költséget, mert gyalog jöhet 1 perc alatt a pályaudvarról

Nálunk otthon érzi magát Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos

Sonnenfeld Adolf-nyomda r.